

Defence, Industry and Research Strategy

*De ontwikkeling en bestendiging van een performante Belgische
defensiegerelateerde technologische en industriële basis.*

KONINKLIJK HOGER INSTITUUT VOOR DEFENSIE

Defence, Industry and Research Strategy

INHOUDSTAFEL

De noodzaak van een <i>Defence, Industry and Research Strategy</i> _____	1
Missie en strategische objectieven _____	2
De ontwikkeling en bestendinging van een Belgische DTIB _____	3
Bestuur _____	5
Het DIRS-stuurcomité _____	5
De adviescomités _____	6
De DIRS-beheerscel _____	6
Domeinen _____	8

Defence, Industry and Research Strategy

DE NOODZAAK VAN EEN DEFENCE, INDUSTRY AND RESEARCH STRATEGY

Defensie is een essentiële opdracht van de overheid. Het Belgische veiligheidsbeleid steunt in belangrijke mate op samenwerking via complementaire organisaties zoals de EU en de NAVO of in specifieke bi- of multilaterale verbanden. Om een solidaire en billijke Belgische bijdrage te kunnen leveren met een brede scala van civiele en militaire machtsinstrumenten, heeft België voor het komende decennium een traject uitgetekend om zijn defensie-inspanning significant te verhogen.

België kiest resoluut voor een meer Europese defensie als stevige Europese pijler binnen de NAVO. We willen de EU als geloofwaardige en betrouwbare veiligheidsactor versterken door bij te dragen tot het invullen van de capacitaire tekorten op Europees niveau en door onze nationale capaciteiten zoveel mogelijk samen met onze Europese partners in te richten, op basis van bi- of multinationale partnerschappen. Voor de uitbouw van een open Europese strategische autonomie is het evenwel van belang om de capacitaire ontwikkeling en de ondersteuning van onze capaciteiten zo gezamenlijk mogelijk te organiseren. Het gebruik van identieke of gelijkaardige wapensystemen door partnerlanden speelt daar een cruciale rol in. Europese afstemming van onderzoek, ontwikkeling en productie versterkt een dergelijke gezamenlijke benadering. Het vormt de grondslag van een sterke Europese defensiegerelateerde technologische en industriële basis (*European Defence Technological and Industrial Base*, EDTIB). Een sterke Europese DTIB is bovendien de hoeksteen van een meer Europese defensie die autonoom de veiligheid in de eigen periferie kan bevorderen en in staat is om op een evenwichtige manier bij te dragen tot het trans-Atlantische veiligheidspartnerschap.

België erkent de noodzaak van de ontwikkeling en de bestending van een performante Belgische defensiegerelateerde technologische en industriële basis binnen het Europese kader. Dit zal ons land enerzijds toelaten om bij te dragen aan de uitbouw van een open Europese strategische autonomie op het gebied van veiligheid en defensie en anderzijds de mogelijkheid bieden om zo autonoom mogelijk te kunnen handelen wanneer er eerder sprake is van nationale verantwoordelijkheden.

Een volwaardige *Defence, Industry and Research Strategy* (DIRS) is vandaag meer dan ooit relevant en sluit aan bij de Verklaring van Versailles¹, de ambities van het Strategisch Kompas voor Veiligheid en Defensie² van de Europese Unie en de beleidsoriëntaties van de Nationale Veiligheidsstrategie³, maar evenzeer bij de actualisering van de industriële strategie van de EU⁴, de projecten van de federale regering⁵ in het kader van de Europese ‘faciliteit voor herstel en veerkracht’ en de gewestelijke relanceplannen.

¹ <https://www.consilium.europa.eu/media/54788/20220311-versailles-declaration-nl.pdf>.

² <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-7371-2022-INIT/nl/pdf>.

³ https://www.premier.be/sites/default/files/articles/NVS_Online_NL.pdf

⁴ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/communication-industrial-strategy-update-2020_en.pdf

⁵ Waarin onder meer 80 M€ wordt voorzien voor investeringen in cyberveiligheid.

Defence, Industry and Research Strategy

MISSIE EN STRATEGISCHE OBJECTIEVEN

De DIRS beoogt de ontwikkeling en bestendinging van een Belgische defensiegerelateerde technologische en industriële basis die:

- bijdraagt tot de ondersteuning van het nationale veiligheids- en defensiebeleid en het versterken van de open strategische autonomie van de EU;
- België positioneert als een relevante, betrouwbare en competitieve technologische partner in de Europese en trans-Atlantische capacitaire ontwikkeling;
- in kritische domeinen de nodige nationale autonomie garandeert op het vlak van wetenschappelijk onderzoek, technologische expertise en industriële capaciteit;
- de nodige economische en maatschappelijke return genereert in de vorm van kennis, defensiegerelateerde en dual-use technologie en werkgelegenheid.

Om de realisatie van de DIRS te kunnen opvolgen en bij te sturen wanneer nodig, worden een aantal strategische doelstellingen vastgelegd:

- Defensie en de FOD Economie werken nauw samen met sociaal-economische actoren, onderzoekscentra, onderwijsinstellingen en vormingscentra in de verschillende landsdelen, in het kader van een pragmatisch en doelmatig partnerschap dat gericht is op onderzoek en ontwikkeling, productie, ingebruikname en ondersteuning in de prioritaire domeinen van het Belgische en Europese veiligheids- en defensiebeleid.
- In de technologische domeinen die geprioriteerd worden in het kader van deze strategie, bereiken de Belgische industrie, onderzoekscentra, onderwijsinstellingen en vormingscentra het vooropgestelde ambitieniveau.
- De economische en maatschappelijke return in de vorm van kennis, technologie en werkgelegenheid dat voortvloeit uit dit partnerschap vertegenwoordigt een multiplicatoreffect vergelijkbaar met dat van de andere EU-lidstaten.
- De wetenschappelijke kennis, technologische expertise en industriële capaciteit op het gebied van veiligheid en defensie wordt beschermd en verankerd.
- Het aandeel van de Belgische defensiegerelateerde technologische en industriële basis ter ondersteuning van het Belgische en Europese veiligheids- en defensiebeleid staat in verhouding tot de Belgische socio-economische positie binnen de EU.

DE ONTWIKKELING EN BESTENDIGING VAN EEN BELGISCHE DTIB

Het duurzaam versterken van de Belgische DTIB vereist de ontwikkeling van coherente waardeketens in weloverwogen domeinen. Dit veronderstelt dat we, in samenwerking met onze Europese en trans-Atlantische partners, stroomopwaarts investeren in onderzoek naar technologische bouwstenen⁶ die toelaten om de nodige kennis en expertise te verwerven die relevant kan zijn voor de ontwikkeling van defensiegerelateerde technologische toepassingen en operationele capaciteiten.

De DIRS geeft de domeinen aan die relevant zijn voor de Belgische DTIB. Enerzijds betreft het directe relevantie vanuit het oogpunt van de capaciteiten die ofwel verworven zullen worden door de Belgische Defensie in het kader van de Strategische Visie ofwel gelinkt zijn aan de vooropgestelde technologische prioriteiten van Defensie op lange termijn. Anderzijds gaat het om indirecte relevantie waarbij de Belgische DTIB een geloofwaardige en betrouwbare technologiepartner kan zijn voor capaciteiten die noodzakelijk zijn om een open Europese strategische autonomie op te bouwen in het kader van de Europese capacitaire tekorten (*capability gaps*) of via deelname aan samenwerkingsprojecten op het gebied van veiligheid en defensie. Een intensievere samenwerking in het kader van de permanente gestructureerde samenwerking van de Europese Unie op het gebied van defensie en veiligheid (PESCO), het Europees Defensiefonds (EDF), het Europees Defensieagentschap (EDA) en de NAVO is hierbij van uitermate groot belang.

Defensie zal daarom de aanbevelingen van de EU en de NAVO op het vlak van technologisch onderzoek en capacitaire ontwikkeling nauwlettend opvolgen en zal een vroegtijdige deelname van de Belgische industriële en onderzoekswereld aan multinationale samenwerkingsverbanden maximaal faciliteren en ondersteunen.

Dit moet ertoe bijdragen dat we naast een evenredige lastenverdeling ook aanspraak kunnen maken op een deel van de vruchten van multinationale samenwerking. Inspraak bij aanvang van het behoeftestellingsproces laat immers niet alleen toe om technologische keuzes te beïnvloeden met het oog op maximale interoperabiliteit en schaalvergroting, maar biedt ook kansen aan het Belgische technologische en industriële weefsel om zich zo vroeg mogelijk te positioneren in de waarde- en toeleveringsketens van buitenlandse systeemontwikkelaars.

Het beoogde resultaat is 1) dat onze bedrijven en kennis- en onderzoekscentra als volwaardige partners kunnen meedingen naar een deelname aan defensiegerelateerde multinationale samenwerkingsprogramma's op Europees en trans-Atlantisch niveau, 2) dat ze in dat kader een hoogwaardige bijdrage kunnen leveren zowel op het vlak van kennisbeheersing en expertise als van onderzoek en ontwikkeling en 3) dat ze kunnen deelnemen aan het produceren, operationaliseren en ondersteunen van toekomstige defensiecapaciteiten.

⁶ Technology Building Blocks (<https://eda.europa.eu/docs/default-source/posters/28---osra-technology-building-blocks.pdf>).

Defence, Industry and Research Strategy

Daarnaast zal Defensie in specifieke domeinen ook niveaus van nationale autonomie vooropstellen omtrent kennisbeheersing en onderzoek, ontwikkeling, productie en ondersteuning om zo haar nationale verantwoordelijkheden op te nemen, haar vrijheid van handelen te verzekeren of haar aanpassingsvermogen te versterken.

Door onze nationale autonomie te verhogen, versterken we onze positie in het kader van bi- of multinationale samenwerkingsverbanden, creëren we wederzijdse afhankelijkheid tussen de deelnemers en verzekeren we onze nationale belangen.

Om dit resultaat te bereiken is een gedifferentieerd en impactgericht flankerend beleid nodig doorheen het hele onderzoeks- en ontwikkelingstraject, gaande van wetenschappelijk en technologisch onderzoek, ontwikkeling, tot de productie, ingebruikname en *in-service support*. Een dergelijk beleid is met name noodzakelijk in de technologische domeinen:

- die van essentieel belang zijn voor de capacitaire invulling van het Belgische defensie- en veiligheidsbeleid op middellange en lange termijn;
- waarvan de toekomstige relevantie voor veiligheid en defensie in België en bij onze Europese en trans-Atlantische partners wordt vooropgesteld;
- die kunnen bijdragen tot het ontwikkelen en versterken van de Belgische DTIB in brede zin, in het kader van de Europese en trans-Atlantische capacitaire behoeftes op lange termijn.

Om succesvol te zijn en een betekenisvolle impact te genereren, zal het flankerend beleid bestaan uit gerichte beleidsmaatregelen die zullen inzetten op de volgende elementen: de stakeholders informeren, het partnerschap tussen overheid, bedrijven, kennis- en onderwijsinstellingen en onderzoekscentra faciliteren en ondersteunen, de voorziene beleidsmaatregelen en toegewezen budgettaire middelen optimaal beheren en de afgeleide economische en maatschappelijke return beschermen en verankeren in de vorm van kennis, technologie en werkgelegenheid.

De beleidsmaatregelen die daartoe kunnen bijdragen liggen bij verschillende bevoegde overheden op federaal, gewestelijk en gemeenschapsniveau.

De uitwerking en realisatie van een volwaardige DIRS met een specifiek flankerend beleid vergt dan ook een optimale wisselwerking en samenwerking tussen de verschillende overheden om een efficiënte en effectieve ondersteuning van het wetenschappelijke en technologische potentieel mogelijk te maken.

BESTUUR

Om de opvolging en de periodieke bijsturing van de DIRS en het flankerend beleid zo effectief mogelijk te maken, wordt een driedelige aansturing in plaats gesteld:

- een DIRS-stuurcomité;
- een aantal adviescomités;
- een DIRS-beheerscel.

Het DIRS-stuurcomité

Het DIRS-stuurcomité is samengesteld uit vertegenwoordigers van Economie en Defensie:

- Defensie
 - Een vertegenwoordiger van het kabinet Defensie;
 - Vice-chef van Defensie;
 - Directeur-generaal Material Resources – *National Armaments Director*;
 - *Assistant Chief of Staff for Strategic Affairs*;
 - Directeur-generaal van het Koninklijk Hoger Instituut voor Defensie.
- Economie
 - Een vertegenwoordiger van het kabinet Economie;
 - Directeur-generaal van de algemene directie Economische Analyses en Internationale Economie (DG AD EA&IE).

Het DIRS-stuurcomité komt periodiek samen, in plenaire of ad-hoc-configuratie naargelang de onderwerpen op de agenda. Het geeft in collegiaal verband de nodige sturing aan de DIRS-beheerscel in het kader van de respectievelijke bevoegdheidsdomeinen van ieder lid en zal, in samenwerking met de Industriële Defensieraad⁷, beleidsadviezen formuleren aan de regering met betrekking tot:

- de definitie van de Belgische belangen op het vlak van veiligheid en defensie en de ermee geassocieerde *Key Enabling Technological Applications (KETA)*⁸;

⁷ De Industriële Defensieraad zal worden voorgezeten door vertegenwoordigers van de ministers van Defensie en Economie en zal bestaan uit vertegenwoordigers van de ministers van Financiën, van Duurzame Ontwikkeling, van KMO's en van Buitenlandse Handel en van de staatsecretaris voor Relance en Strategische Investerings, waarbij topexperten uit industrie, wetenschap, defensie en internationaal recht, samen met vertegenwoordigers van de FPIM, de regering zullen adviseren bij de strategische begeleiding van de verhoogde defensie-inspanning, opdat de defensie-uitgaven leiden tot een versterking van de technologische en industriële basis in België.

⁸ <https://economie.fgov.be/sites/default/files/Files/Entreprises/Belgische-belangen-Defensie-en-veiligheidsbeleid.pdf>.

Defence, Industry and Research Strategy

- de realisatie en/of bijsturing van de strategische doelstellingen van de DIRS;
- de evolutie van de prioritaire domeinen en de bijbehorende ambitieniveaus;
- de ontwikkeling en/of actualisering van het flankerend beleid dat noodzakelijk is om de vooropgestelde doelstellingen te bereiken.

Het DIRS-stuurcomité wordt opgericht na de ondertekening van een DIRS-protocolakkoord tussen de minister van Defensie en de minister van Economie.

De adviescomités

Er worden een aantal technische adviescomités opgericht door de DIRS-beheerscel die samengesteld worden in functie van het toepassingsdomein of de beleidsmaatregelen waarvoor zij gevraagd worden adviezen te formuleren. Naast experts van de betrokken departementen van Defensie (capaciteitsmanagers, materieelbeheerders, domeinmanagers, enz.), kunnen eveneens vertegenwoordigers van industriële, academische en technologische actoren die relevant kunnen zijn in het desbetreffende domein op uitnodiging deelnemen.

De technische adviescomités worden georganiseerd volgens de volgende assen:

- domeinclusters die ofwel verticaal georganiseerd zijn rond bepaalde capacitaire doelstellingen ofwel horizontaal rond bepaalde applicatieoverschrijdende knowhow en technologie;
- specifieke beleidsmaatregelen.

Naast de technische adviescomités, zal een specifiek adviescomité gewijd zijn aan de opvolging en bijsturing van de strategie. Dit bestuurlijke adviescomité zal via de DIRS-beheerscel het DIRS-stuurcomité bijstaan in de aansturing en het formuleren van beleidsadviezen aan de politieke overheid. Naast vertegenwoordigers van Defensie (vb. afgevaardigde NAD, DGMR, KHID) en van de FOD Economie kunnen eveneens vertegenwoordigers van industriële, academische en technologische actoren die relevant kunnen zijn voor bestuursaangelegenheden op uitnodiging deelnemen.

De verantwoordelijken van de respectieve beleidsmaatregelen kunnen ter ondersteuning van de ontwikkeling en uitvoering van hun maatregelen via de DIRS-beheerscel een beroep doen op de expertise van de verschillende adviescomités.

Bijlage A geeft een overzicht van de technische adviescomités.

De DIRS-beheerscel

De DIRS-beheerscel is de motor van het geheel en staat borg voor een dynamische en doelgerichte werking. De DIRS-beheerscel heeft een permanent karakter en is samengesteld uit medewerkers die over de nodige kennis, competenties en ervaring beschikken op het vlak van project- en budgetbeheer, defensiegerelateerd onderzoek en ontwikkeling, en de capacitaire ondersteuning van het Belgische en Europese veiligheids- en defensiebeleid. Ze moeten ook inzicht hebben in het technologische en

industriële weefsel van ons land en het beleid van de FOD Economie alsook vertrouwd zijn met de interfederale bevoegdheidsverdelingen inzake economie, wetenschappelijk onderzoek, innovatie en onderwijs.

De DIRS-beheerscel ressorteert onder het Koninklijk Hoger Instituut voor Defensie (KHID). De DIRS-beheerscel zal te gepasten tijde de vorderingen van de ontwikkeling en operationalisering van de DIRS aan de raad van bestuur rapporteren.

De DIRS-beheerscel rapporteert aan het DIRS-stuurcomité zodat deze de nodige sturing kan geven in het kader van de respectievelijke bevoegdheidsdomeinen van ieder lid.

De opdracht van de DIRS-beheerscel bestaat erin om:

- de algemene werking van het bestuur te organiseren en te ondersteunen conform de richtlijnen van het DIRS-stuurcomité;
- de oprichting en samenstelling van comités te faciliteren en hun vergaderingen – alsook deze van het stuurcomité – te ondersteunen;
- de informatie-uitwisseling tussen comités te verzekeren telkens wanneer dit wenselijk of noodzakelijk is;
- de verdere uitbouw van het flankerend beleid ter ondersteuning van de DIRS te onderzoeken. Hiervoor kan de DIRS-beheerscel proactief de nodige contacten leggen met andere overheden op federaal, gewestelijk of gemeenschapsniveau;
- initiatieven en voorstellen die kunnen bijdragen tot het behalen van de strategische objectieven van de DIRS uit te werken en voor te leggen aan het DIRS-stuurcomité samen met een of meerdere vertegenwoordigers van het betrokken adviescomité;
- een doelgericht portfoliobeheer uit te voeren waarbij de toewijzing van de middelen op systematische wijze wordt aangestuurd. Het portfoliobeheer beoogt de onderlinge afstemming van de ondersteuning op projectniveau over de verschillende projecten heen en tracht de ontwikkeling van coherente waardeketens in weloverwogen domeinen mogelijk te maken;
- het overzicht te bewaren van alle initiatieven die kunnen bijdragen tot de versterking van het Belgische technologische en industriële weefsel op het gebied van defensie en veiligheid. Het fungeert als *smart hub* en heeft tot doel het Belgische technologische en industriële weefsel op het gebied van defensie en veiligheid te versterken, alsook de banden tussen de overheden, de academische wereld en het bedrijfsleven;
- het overzicht te bewaren van de planning en de aanwending van de toegekende middelen en voorstellen uit te werken voor een optimale benutting van de beschikbare middelen;
- het overzicht te bewaren van alle activiteiten die bijdragen tot het genereren van economische en maatschappelijke return in de vorm van kennis, technologie en werkgelegenheid.

DOMEINEN

De domeinen waarop prioritair zal ingezet worden, zullen bepaald worden op basis van een iteratief prioriteringsproces dat de synthese maakt van de aanbevelingen die opgesteld worden vanuit de volgende invalshoeken:

- de capacitaire noden van het Belgische veiligheids- en defensiebeleid;
- de prioriteiten van de EU en de NAVO inzake defensiegerelateerd technologisch onderzoek bepaald op basis van technologische prognoseprocessen en de focusgebieden waarop het R&T-beleid van Defensie inzet;
- het technologische en industriële potentieel van defensiegerelateerd onderzoek en ontwikkeling voor de Belgische DTIB.

Het prioriteringsproces zal steunen op de constructieve inbreng van de betrokken stakeholders, met name bij het identificeren van een of meerdere grote industriële spelers die als trekker kunnen fungeren voor start-ups, KMO's en onderzoekscentra die een relevante bijdrage kunnen leveren aan de beoogde onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten of waarmee een ecosysteem gevormd kan worden.

De keuzes en de ambitieniveaus die voortvloeien uit het prioriteringsproces dienen met een gepaste periodiciteit herzien te worden, met name wanneer er betekenisvolle evoluties gedetecteerd worden vanuit een van de vooropgestelde invalshoeken.

Om makkelijk aansluiting te vinden bij de onderzoeks- en ontwikkelingsactiviteiten die vanuit Europees niveau worden aangestuurd, zal het prioriteringsproces onder meer gebruik maken van de *Technology Building Blocks* en de overeenstemmende roadmaps vooropgesteld in het kader van de *Overarching Strategic Research Agenda* (OSRA) en de *Key Strategic Activities* (KSA) van het Europees Defensieagentschap (EDA).

Bijlage B geeft een overzicht van de prioritaire domeinen.

Defence, Industry and Research Strategy

----- BIJLAGE A – Technische adviescomités -----

Verticaal

- Maritime mine countermeasures technologies;
- Next generation combat aircraft technologies;
- Advanced military health and human performance;
- Advanced soldier system;
- Ammunition systems/effectors and integration;
- Unmanned intelligent systems;
- Space-related applications.

Horizontaal

- Defence-related cyber;
 - In-service support and life cycle services;
 - Smart and advanced structures and materials;
 - Energy and environment;
 - Sensing, Information processing & data management, communications & embedded intelligent systems;
 - Emerging and disruptive technologies;
 - Underpinning technologies;
 - Skills and competences.
-

Defence, Industry and Research Strategy

----- BIJLAGE B – Prioritaire domeinen -----

- *Cross-cutting cyber defence for land, maritime, air and space, met het oog op het verwerven van de gewenste nationale autonomie inzake militaire cybercapaciteit en de progressieve ontwikkeling van een robuust civiel-militair *cyber ecosystem of excellence*;*
 - *Increased autonomy and robotics in a maritime environment, voor toepassing in het domein van mijnenbestrijding op zee en het uitbouwen van een mine countermeasures ecosystem of excellence.*
-